

Pracovní postupy úkonů pečovatelské služby

Obsah jednotlivých pracovních postupů při provádění úkonů Pečovatelské služby je sestaven vždy dle volby a aktuálního stavu klienta. Volba klienta při provádění činnosti je dále rozpracována v Individuálním plánu péče klienta.

V Individuálním plánu péče klienta je popsáno, co klient zvládá ještě vykonat sám a s čím potřebuje u jednotlivých úkonů pomoci.

U vybraných úkonů v minutové sazbě (zejména Pomoc při úkonech osobní hygieny, Pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík), může být péče poskytována dvěma pracovníci. Pak se skutečně odpracovaná doba násobí počtem pracovníků podílejících se na této činnosti.

Pečovatelská služba poskytuje tyto základní činnosti dle § 40 zák. č. 108/2006 Sb., o soc. službách ve znění pozdějších předpisů:

- pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Tyto činnosti jsou poskytovány způsobem, jak je podrobněji upravuje prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb. a v souladu se Standardy kvality sociálních služeb.

Klient je povinen **vytvořit nezbytné podmínky pro kvalitní a bezpečné poskytnutí pečovatelské služby:**

- domácí zvíře/zvířata v přítomnosti pracovníka zabezpečit tak, aby nedošlo k obtěžování nebo napadení pečovatelky zvířetem
- nekouřit po dobu přítomnosti pracovníka a poskytování péče
- poskytnout funkční spotřebiče (např. vysavač) nebo jiné prostředky na úklid (smeták, mop, hadr, atd.)
- dle doporučení pečovatelské služby pořídit např. zvedací zařízení, elektricky polohovatelné lůžko nebo alespoň dostatečně vysoké lůžko, hrazdičku k lůžku
- zajistit dostupnost lůžka ze tří stran

Pokud nejsou tyto podmínky zajištěny, pracovník může úkon odmítnout provést.

V případě nepřítomnosti klienta v termínu, kdy má s pečovatelskou službou sjednaný úkon, je klient povinen toto ohlásit zaměstnancům pečovatelské služby. **Klient si může odhlásit nasmlouvaný úkon ve všední dny minimálně den dopředu do 8.00 hodin.**

1. Pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu

1.1. Pomoc a podpora při podávání jídla a pití

Obsah:

- otevření jídlonosiče
- přendání jídla z jídlonosiče na talíř
- nakrájení stravy
- nalití nápoje do sklenice, hrníčku
- dochucení jídla, dle přání klienta
- pomoc s konzumací, s podáním jídla

Četnost: dle potřeby klienta (může být prováděno každý den, popřípadě vícekrát denně)

Záznam úkonu: se provádí do výkazu péče, uvádí se skutečně odpracovaná doba + počet návštěv (kolikrát denně se návštěva provádí)

1.2. Pomoc při oblékání a svlékání včetně speciálních pomůcek

Obsah:

- příprava oblečení
- oblékání a svlékání oděvu / obuvi
- přidržení oděvu při oblékání / svlékání
- zapínání a rozepínání knoflíků, zipů,...
- obouvání a zouvání obuvi
- nasazování a upínání protéz a ortopedických pomůcek

Četnost: dle potřeby klienta (může být prováděno každý den, popřípadě vícekrát denně)

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

1.3. Pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním prostoru

Obsah:

- doprovod klienta po bytě nebo domě formou přímého doprovodu – klient se drží pracovníka
- doprovod klienta formou nepřímého doprovodu – pracovník otvírá a zavírá dveře a slovními pokyny směřuje klienta
- denní kontroly klienta (i několikrát za den)
- pomoc při dodržování denního režimu, připomenutí užití léků předepsaných lékařem v dávkovači (pracovník léky do dávkovače nepřipravuje, léky připravuje rodina nebo ošetrovatelská péče)

Četnost: dle potřeby klienta (může být prováděno každý den, popřípadě vícekrát denně)

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

1.4. Pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík

Obsah:

u částečně mobilního klienta:

- pomoc při: zvedání / vstávání z vozíku, přidržení klienta, přesezení klienta na vozík, přistavení a uklizení vozíku

u zcela imobilního klienta:

- úkon je poskytován pouze za pomoci druhé osoby - druhý pracovník nebo rodinný příslušník; pro poskytnutí úkonu musí být vytvořeny vhodné podmínky - např. pořízení zvedacího zařízení, elektricky polohovatelného lůžka nebo zvýšeného lůžka, hrazdičky na lůžku, dostupnost lůžka ze tří stran

Četnost: dle potřeby klienta (může být prováděno každý den, popřípadě vícekrát denně)

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

2. Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu

Pracovnice při níže uvedených úkonech vždy používají ochranné rukavice. Mycí krémy, tělové krémy, ochranné masti jsou používány dle přání klienta nebo dle doporučení lékaře.

2.1. Pomoc při úkonech osobní hygieny

- Koupel nebo sprchování je uskutečněno ve středisku osobní hygieny nebo v domácnosti klienta.
- Mycí krémy, tělové krémy, ochranné masti jsou používány dle přání klienta nebo dle doporučení lékaře.
- Veškeré činnosti vždy předem konzultujeme s klientem. Předem domluvíme, co budeme u klienta provádět.

Obsah:

- umytí a následné osušení obličeje a rukou, zubní hygiena, péče o zubní protézu, výměna inkontinenčních pomůcek

Koupání, sprchování klienta

- Úkon je v domácnosti poskytován pouze tehdy, pokud lze zajistit bezpečné prostředí pro provedení úkonu.
- Ve sprchovém koutě v domácnosti klienta, pokud nemá sedačku, se klient přidržuje madel přidělaných ve sprchovém koutě.
- Pokud je vana v domácnosti klienta přístupna pouze z jedné strany, je doporučeno z bezpečnostních důvodů koupání ve středisku osobní hygieny.
- Ve SOH úkon nelze zajistit u imobilního klienta, pokud není k dispozici zvedací zařízení.
- Po koupání/sprchování v SOH je koupelna uklizena a vydezinfikována.

- U částečně pohyblivých klientů lze tento úkon provést s pomocí druhé osoby - druhý pracovník nebo rodinný příslušník.
- U těžce imobilních klientů lze zajistit **mytí klienta i na lůžku**. V tomto případě je vyžadována pomoc druhé osoby - druhý pracovník nebo rodinný příslušník.

Obsah při sprchování:

- klient je usazen na sedačku nebo se přidržuje přidělaných madel, pod nohama má protiskluzovou podložku
- pracovnice nastaví vodu ve sprše
- klient se sprchou opláchne sám, pokud nemůže, opláchnutí provede pracovnice
- klient se namydlí buď sám, nebo opět pokud nemůže, namydlení provede pracovnice
- intimní partie si klient umývá sám, pokud není schopen, opět mu pomáhá pracovnice
- klient si smyje sprchou mýdlo
- pokud nechce umýt vlasy, tak se klient pomalu na sedátku utírá
- klient se postaví na protiskluzovou podložku a pomalu se přemístí ke svým čistým věcem
- pak může sám nebo s pomocí použít krém a začne se oblékat sám, nebo s pomocí
- pokud si klient myje na sedátku vlasy, je lepší pomoc pracovnice, aby mu šampón nestékal do očí, aby si řádně osprchoval vlasy od šamponu

Obsah při koupání ve vaně:

- do vany se dá protiskluzová podložka
- předem se napustí voda
- klient se svlékne sám popřípadě s pomocí
- klient se sám nebo s pomocí posadí do vany, pracovnice mu podává mýdlo, šampón, zeptá se, zda se umyje sám nebo potřebuje pomoc
- pokračuje stejně jako u sprchování
- při výstupu z vany klienta může pracovnice, klienta přidržet a pomoci mu

Četnost: dle potřeby klienta (může být prováděno vícekrát v týdnu)

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

Mytí klienta na lůžku

- U imobilních klientů lze tento úkon provést vždy s pomocí druhé osoby – druhá pečovatelka nebo rodinný příslušník.

Pomůcky:

- umyvadlo, 2 mycí žínky (jedna na horní část těla + nohy, druhá na intimní hygienu), mycí krém, vlhčené ubrousky, ručník, tělové mléko nebo jiný tělový krém, pomůcky pro inkontinenci (pleny, absorpční kalhotky, podložka,..), hřeben

Obsah:

- umytí obličeje – nejdříve protřít oči ve směru od vnějšího k vnitřnímu koutku, dále čelo, tváře a bradu, následuje mytí úst, nosu, uší a dále krku, umytou část je třeba jemně otřít
- mytí rukou a nohou ve směru k srdci, následuje pečlivé utření
- oblast hrudníku a břicha

- svlékneme košili, při mytí zad se klient otočí na bok
- záda a bok se myjí masážními pohyby od horní části zad k hýždím – a do sucha utřít, dle potřeby použít tělové mléko
- otočit na druhý bok, umýt druhý bok a utřít a opět dle potřeby použít tělové mléko nebo krém, při tomto mytí se soustředíme na záhyby v oblasti podpažních jamek a pod prsními žlázami (zvýšené pocení, nutné jemné vysušení)
- oblečeme čisté oblečení
- mytí intimních partií
- **zachovat soukromí a intimitu klienta**, pokud pod klientem není absorpční podložka, použít ji
- pomocí mycího krému lehkými pohyby zepředu dozadu omýváme intimní partie, řitní otvor se omývá naposled – opět se používá mycí krém a vlhčené ubrousky
- pokožku utřeme, namažeme ochranným krémem a případně navlékneme absorpční kalhotky

Četnost: dle potřeby klienta (může být prováděno vícekrát v týdnu)

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

2.2. Pomoc při základní péči o vlasy a nehty

Obsah:

- umytí vlasů (v umyvadle/ společně s koupáním)
- vysoušení vlasů fénem
- učesání vlasů, nezahrnuje stříhání vlasů
- základní péče o nehty je jen základní ostříhání a zapilování nehtů nástroji klienta
- pokud z jakékoli nejistoty z provedení úkonu (diabetes, užívání léků na ředění krve, špatný stav nástrojů) není vhodné úkon provádět, zprostředkujeme služby pedikérky
- poskytnutí tohoto úkonu je možné pouze s poskytnutím úkonu pomoc při úkonech osobní hygieny

Četnost: dle potřeby klienta

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

2.3. Pomoc při použití WC

Obsah:

- pomoc při sundání vrchního oblečení a spodního prádla nebo plenkových kalhotek / plen
- pomoc s usedáním na toaletní mísu / křeslo, přidržení
- pomoc při vstávání
- vložení pleny nebo nasazení plenkových kalhotek
- oblečení spodního prádla, vrchního oblečení
- u použití toaletního křesla – vynesení, umytí a dezinfekce nádoby

Četnost: dle potřeby klienta

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

3. Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy

3.1. Zajištění stravy odpovídající věku, racionální výživě a potřebám dietního stravování, Dovoz jídla

Dovoz jídla

- Úkon je vždy spojen s kontaktem klienta a podáním jídla na talíř (toto platí pouze pro smlouvy uzavřené od 1. 8. 2019).
- Pokud klient nepotřebuje toto podání jídla na talíř, je odkazován na komerční služby.
- Je stanovena pevná trasa rozvozu (dovážka obědů probíhá od 10.00 do 13.00 hod.), klient si nemůže vybrat dobu dovážky stravy.
- Strava ("oběd") zahrnuje polévku, hlavní jídlo, popřípadě kompot, ovoce, salát.
- Vozí se diety – žlučnicková (č. 4), šetřící/diabetická (č. 9/4), diabetická (č. 9)
- Úhrada je účtována následovně: 1 oběd = 1 úkon
- V odůvodněných případech může klient odebrat 2 obědy (poté jsou mu účtovány jako 2 úkony).

Obsah:

- obsah jídlonosiče kontrolují pracovníce - zda odpovídá objednávké klientů
- zakrytí víčky po naplnění jídlonosiče stravou
- vložení do termonádob a uzavření termonádob
- umístění dle rozpisu do jednotlivých vozů a příprava na rozvoz ke klientům
- donáška klientovi do bytu, výběr s klientem z jídelního lístku (dle potřeby klienta)
- odnesení prázdného jídlonosiče s připravenou cedulkou na další den
- odvoz do jídelny k převzetí jídlonosičů

Četnost: dle potřeby klienta

Záznam úkonu: denní záznam do evidence obědů

3.2. Pomoc při přípravě jídla a pití

Obsah:

- klient si připravuje jídlo a pití sám, pracovníce pouze vypomáhá při činnostech souvisejících s úkonem, které klient sám nezvládne (přenést horkou polévku, zcedit brambory, vyndat plech z trouby apod.)

Četnost: dle potřeby klienta

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

3.3. Příprava a podání jídla a pití

Obsah:

- pracovníce stravu sama vaří ze surovin z klientovy domácnosti
- tento úkon se provádí pouze tehdy, nelze-li stravu zajistit jinak
- pracovníce poté podává stravu klientovi

Četnost: dle potřeby klienta

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

4. Pomoc při zajištění chodu domácnosti

4.1. Běžný úklid a údržba domácnosti

- Úklidové prostředky poskytuje klient, včetně funkčního vysavače, smetáku, mopu, atd.

Obsah:

- vytření podlahy, zametení podlahy, vysávání, utření prachu, mytí nádobí, utření a uklizení nádobí, úklid WC a koupelny, vynesení odpadků a výměna sáčku v odpadkovém koši, urovnání a úklid nákupu, převlečení ložního prádla, rozestlání nebo ustlání lůžka, žehlení prádla (v případě, že si klient pere prádlo sám), zalévání květin

Četnost: je předem po dohodě s klientem stanoven den a hodina úklidu, provádí se pravidelně v určený den, denně, 1x týdně nebo 1x/14dní

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

4.2. Mimořádný úklid - pomoc při zajištění velkého úklidu domácnosti, například sezonního úklidu, úklidu po malování

Pečovatelská služba pouze zprostředkovává kontakty na komerční úklidové služby.

Obsah:

- velký sezónní úklid, úklid po malování, mytí oken, mytí společných prostor

Četnost: není stanoven den ani hodina – úklid se domlouvá dle potřeby klienta a dle možnosti pracovnice

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

Neprovádíme:

- úklid při návštěvě příbuzných u klienta, která je delší jak 2 dny
- mytí a klepání větších koberců (provádí úklidová firma)
- odsouvání skříní, pohovky, obývací stěny
- úklid ve společné domácnosti klienta a rodiny – byty
- úklid zvířecích exkrementů v bytě (pokud majitel není nemocen)
- opravy domácích spotřebičů (výměna žárovek, opravy šňůr, zásuvek apod.)
- úklid pokud spotřebiče v domácnosti klienta nejsou v pořádku (pracovnice může úklid odmítnout)
- úklid v celém rodinném domě, kde klient bydlí – úklid se provádí pouze v prostorách, které klient skutečně obývá (v ostatních prostorách může úklid zajistit úklidová firma, na kterou dáme kontakt)
- nestěhujeme ani neprovádíme montáž nábytku

4.3. Donáška vody, topení v kamnech včetně donášky a přípravy topiva

Obsah:

- donáška vody - max. 8 litrů nebo 1 kbelík, donáší se voda nezbytná pro vaření, opláchnutí nádobí, provedení základní hygieny
- topení v kamnech včetně donášky topiva - rozdělání ohně v kamnech, donáška topiva do domácnosti (nejvíce 8 kg jedna várka), vynesení popela a základní vyčištění kamen; neprovádíme: skládání uhlí, štípaní dřeva, vymetání a čištění komínů

Četnost: dle potřeby klienta

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

4.4. Běžné nákupy a pochůzky

Nákupy

Pečovatelská služba provádí nákupy pouze pro klienty pečovatelské služby, nikoliv pro jejich příbuzné.

Obsah:

- klient si sepíše nákup, pokud nemůže sám, sepíše nákup pracovnice
- takto sepsaný nákup s přijatou částkou v hotovosti na nákup převezme pracovnice
- přijatou částku zaznamená pracovnice do sešitu nákupů oproti podpisu klienta
- nákup zajistí pracovnice nejvíce ve dvou nákupních střediscích
- po předání nákupu provede pracovnice vyúčtování prostřednictvím pokladních stvrzenek a opět vrátí peníze klientovi přes jeho sešit nákupů oproti jeho podpisu

Četnost: je dána předem po dohodě s klientem, tzn. je přesně určen den, hodina nákupu a kolikrát v týdnu (tato přesná domluva platí pouze u malého a velkého nákupu, mimořádně velký nákup je dle potřeby klienta, vždy však po domluvě s pracovnící)

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

Mimořádně velký nákup je vždy na základě předchozí domluvy s pracovnící. Důvodem je, aby pracovnice mohla počítat s větší časovou rezervou. Do tohoto nákupu patří převážně nákupy spotřebního zboží (drobný nábytek, elektrospotřebiče, ošacení, vybavení do domácnosti). Počítá se za úkon, nikoliv v minutách.

Pochůzky

Obsah:

- vyřízení různých záležitostí klienta – vyzvednutí receptů u lékaře, v lékárně, záležitosti na poště, MěÚ a dalších institucích
- klient poskytne pracovníkovi případnou hotovost na zajištění pochůzky
- po úkonu pracovník s klientem provede vyúčtování hotovosti včetně doložení účtenky a vrátí klientovi zbytek hotovosti

Četnost: dle potřeby klienta

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

4.5. Praní a žehlení ložního/osobního prádla, popřípadě jeho drobné opravy

Pracovnice při manipulaci se znečištěným prádlem používají ochranné rukavice.

Je spojeno s kontaktem klienta.

Obsah:

- prádlo k vyprání se doveze nebo donese v igel. pytlích nebo taškách
- klient na vyprání svého prádla poskytne prací prášek, škrob, aviváž
- pracovnice v prádelně u praček prádlo roztřídí dle stupně teploty a prádlo vypere
- znečištěné pytle nebo tašky vyhodí
- množství se počítá dle počtu kg suchého prádla - min. účtovaná částka je za 1 kg suchého prádla
- po vyprání prádlo pracovnice vyjme z pračky do čistých košů a odnese do sušárny
- po usušení pracovnice prádlo vyžehlí a vloží do čistých igel. pytlů a odveze ke klientovi, nebo vyžehlené prádlo odnese pracovnice v koši přímo klientovi

Četnost: dle potřeby klienta

Záznam úkonu: do výkazu péče a do sešitu prádla v prádelně (platí pouze pro praní v domě Na Pláni 1343)

V domácnosti klienta, pracovník pečovatelské služby používá domácí spotřebiče klienta, pouze pokud jsou bez závad. Zjistí-li pracovník závadu, má právo odmítnout použít tento domácí spotřebič klienta (např. vysavač, žehlička, lampička).

5. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím

5.1. Doprovázení dospělých do školy, školského zařízení, zaměstnání, k lékaři, na orgány veřejné moci a instituce poskytující veřejné služby a doprovázení zpět

Uskutečňuje se autem pečovatelské služby nebo pěšky.

Obsah:

- doprovod na úřady, k lékaři, na nákupy, na poštu, do banky, na kulturní nebo zájmové aktivity, do střediska osobní hygieny, do provozoven veřejných služeb a zpět

Četnost: o úkon je nutné požádat s dostatečným časovým předstihem (nejméně 1 týden dopředu)

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

5.2. Doprovázení dětí do školy, školského zařízení, k lékaři a doprovázení zpět

Obsah:

- k lékaři
- do školy

Četnost: o úkon je nutné požádat s dostatečným časovým předstihem (nejméně 1 týden dopředu)

Záznam úkonu: do výkazu péče se uvede skutečně odpracovaná doba

V Ústí nad Orlicí dne 1. 5. 2019

Účinnost od 15. 5. 2019

Mgr. Radka Vašková,
ředitelka